

זמני שבת קודש

רבנו תם	מוצאי שבת	הדלקת נרות	תל אביב
20:52	20:07	19:07	
20:56	20:10	19:04	ירושלים
20:53	20:08	19:07	חיפה

שבת שלום ומבורך!

העלון טעון גניזה

לבטוח באבא

יהודי נכבד, ממכרי ומוקירי ישיבת מיר, היה הרב נחום שטילרמן. בשלב מסויים בחייו החליט ר' נחום לעזוב את כל עסקיו ולהקדיש את חייו ללימוד התורה. הוא תכנן לבנות לעצמו מסגרת לימוד תנ"ך, משניות, ש"ס והלכה, ופנה לראש ישיבת מיר - הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל, לשואלו האם כדאי לתכנן תוכנית כה מקיפה, והאם יש לו סיכוי להצליח בה.

ראש ישיבת מיר, כידוע, סבל שנים ארוכות ממחלת ה'פרקינסון', שחוללה שמות בגופו. לא פעם גופו לא עמד לו, והוא פשוט קרס מחוסר כוחות. למרות זאת התאזר במסירות נפש למען הישיבה, ויצא לחו"ל לאסוף כספים למענה. עתה, משנשאל לגבי 'תוכנית לימוד התורה' שהגה ר' נחום, השיב לו מנסיונו:

'לא פעם חשבתי, מדוע אני מצליח במסעותיי לגיוס כספים למען הישיבה? הלא איני יכול לתכנן את המסע במדוייק, לפעמים אני מגיע לחו"ל ולפתע אני משותק, ולמרות זאת אני זוכה לסיוע שמימי כביר. אין ספק שזו בדיוק הסיבה: כי אדם בטוח בהצלחתו לפי התכנון שלו - הצלחתו נתונה בספק. לא כן אצלי - הלא איני יכול לתכנן דבר, בקושי אני יכול לזוז... אז אני עושה כיכולתי, זורק את עצמי על הבורא - והוא מצליח את דרכי!'

אני מציע לך, סיים ראש הישיבה, 'שתאמץ את הגישה הזו. אל תחשוב על מה אתה יכול, מה תצליח, האם כוחותיך יעמדו לך. תתחיל ללמוד בידיעה שאתה עושה את חלקך, וזרוק את עצמך על בורא ועלם שיצליח את דרכך!'

את העצה הזו, העולה מהסיפור המופיע בספר 'בכל נפשך', כדאי שניקה כולנו לתשומת ליבנו. לא רק בדאגות בריאות ופרנסה, גם כשמסמנים יעדים להצלחה בתורה - בל נבטח בעצמנו או בכוחנו, נשליך את עצמנו על בורא ועלם ונבטח בך בו, וזאת בשם ה' נעשה ונצליח!

(הרב אשר קובלסקי)

הרה"ג דניאל זר שליט"א ראש הישיבה המוסדות

זכות רבי שמעון

מה נלמד מהתנא הקדוש רבי שמעון בר יוחאי ביום ההילולה שלו?

שבוע התקיימה הילולת התנא הקדוש, רבי שמעון בר יוחאי זכותו תגן עלינו עליו נאמר "נעשה אדם נאמר בעבורך", פירוש שהקב"ה ברא את האדם בארץ ראה דור דורשיו, וכשראה את רבן שמעון בר יוחאי אמר כדאית היא בריאתו של העולם בשביל זה. "נעשה אדם כצלמנו בדמותנו".

עורכים "על האש"? בקלאווה? לך קדש את עצמך, תאיר את נשמתך, תצחצח אותה! תתחזק ותטהר, תזכה להיות בדרגות גבוהות, לראות עולמן בחיך, להרגיש זיו נועם ה' פה בעולם, את מתיקות האורות העליונים, הרגשת זיו התורה הקדושה.

מסיפורי הצדיקים תקח לקח לעצמך, לראות עד היכן מגיעה נשמת ישראל, ואיך תשחה בסחית? קראנו בפרשת אמור בשבוע האחרון. "אמור ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים", אומרים צדיקים: "להזהיר" מלשון זוהר, להאיר את הקטנים מזיום של האנשים הגדולים, להאציל על הקטנים את סיפורי הצדיקים, ולעשות להם אור, להרים זרקור! תראו מי זה רבן שמעון בר יוחאי! מי זה רבי מאיר בעל הנס! שישאפו להיות כמוהם! ויגבה ליבם בדרכי ה'!! אל תחטאו בילד!!

למה מחנכים את הילדים? לשאוף להיות כשחקן פלוני וכזמר אלמוני? הרי אתם שורפים את הילדים בידים! הורסים אותם! במקום לגדל אותם בקדושה וטהרה, שיהיו צדיקים וחסידים, שירוו מהם ההורים נחת בעולם הזה והעולם הבא. אבא לבן חילוני, מי יגיד עליו קדיש? מי יגן עליו? עיקר כיבוד האב של ההורים הוא כשאינו יכול להסתדר לבד, כשהוא מת, ואין מי שיגן עליו, כ"כ בהרה.

בטבריה, היה שם מושל שונא ישראל והיתה לו תאוות ממון חזקה מאד, והוא החליט למצוא עילה לגזור על היהודים, כדי לסחוט מהם כסף, חיפש ולא מצא, החליט לגזור קנס על כל היהודים בסכום עתק, ואם לא יגורשו. אבל ברחוב היהודי, הבינו שאין שום סיכוי שביאו סכום זה, ישבו והחליטו לשלוח שד"ר לקהילות ישראל בחו"ל, את רבי שמעון שהיה תלמיד חכם צדיק גדול וירא שמים, הוא החליט ליסוע לקהילה הגדולה בלבנון. מגיע ללבנון ביום שישי, בשמחה גדולה ובכבוד רב כיבדהו הרב של העיר להתארח אצלו. ליל שבת הוא מגיע לרב העיר, שמח מאד בעל הבית לכבד אותו, לבסוף שואל אותו לשם מה הגעת, סיפר לו ובכה, אמר לו הקהילה שלנו ענייה ואין לנו יכולת לעזור לך, ושניהם

בוכים. בתוך הבכי הוא נרדם ורואה את רבו האדמו"ר, רבו גוער בו, ערב שבת היום איך אתה בוכה, התחזק בבטחונך. הוא התעורר והתעודד, שמח בשמחת השבת.

יום ראשון בבוקר קם רבי שמעון, מחפש בשוק דבר מה, הוא ראה אדם יחף בחגורה שחורה, רץ בשוק, הוא רץ אחריו ועצר אותו, שאל אותו מה אתה רוצה, אמר לו כל אותו סיפור, אמר לו מה אני יכול לעזור לך? התחנן אליו ואמר לו אמרו לי שרק אתה יכול לעזור לי. התחנן ואמר יודע מה בוא עימי, הלכו לשוק החמורים ונסעו יחדיו, עד שהלכו וראו כיפה של רבן שמעון בר יוחאי, הגיעו עד מירון! הגיעו לרבן שמעון אמר לו חכה לי בחוץ, הוא נכנס בפנים שעה ולאחר שעה יצא, עיניו רטובות מבכי ופניו מאירות, ואמר לו ברוך השם הוא מת והתבטלה הגזירה!! אמר לו, דע לך כי אני כל הזמן לומד הזהר הקדוש בעיון, ותמיד כשיש לי שאלה בזהר אני בא לרבי שמעון לשאול השאלה והוא עונה לי, היום כשראית אותי רץ רצתי להספיק להגיע לרבי שמעון. באתי אתך שאלתי השאלה, לאחר שעה לי אמרתי לו היהודים בטבריה בצרה גדולה כך וכך, אמר לי רבי שמעון יאה רעוא מן שמיא שימות המושל ותבטל הגזירה, וכשרבי שמעון אומר אין ספיקות.

על מה אנו בוכים ומצטערים, בוא לשיעורי תורה, התחזק בעמלה של תורה, ביראת שמים טהורה. היכן זרוק הדור שלנו, איזה קלקולים נוראים ואיומים, פחד פחדים נורא ונוראות! איך נהיה רגועים כששולט פה שלטון של כפירה ומשטר של רשע, שונאים תורה ורודפים תורה. השנאה לחרדים יוצאת להם מן העיניים. הנה האתיופים הפגינו הרבה הצדיקו אותם, כשחרדים מפגינים.. ועל מה מפגינים חרדים, על הפלייה? מפלים אותם בלי סוף, הם מפגינים על תורה, על חילול קברות צדיקים, על שבת, על מה שכל יהודי בארץ צריך להפגין...

רבי ישראל מסלנט היה אומר: אם צריך לעשות משהו אני לא שואל את עצמי אם אני יכול או לא יכול, אלא אם צריך או לא צריך, אם צריך אני יכול. אדם רוצה לחזור בתשובה, קשה לו, אל תאמר קשה, תאמר צריך או לא, אם צריך אתה יכול! להתחתן זה קל? להשיג בית זה קל? כשצריך יכולים. צריך מסירות נפש והקרבה ואז זוכים לקרבת ה' אמיתית. זכותו תגן עלינו!

מתוך דרשתו השבועית של הר"ג דניאל זר שליט"א המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

ההקדשה השבועית

הצנים הם אומם לתקיים אלפי טלמי צארי הפרשה להצלחתם או לעיני קירובם! ההקדשה נכספת: 05-04-01-000

לימינו
ידן חיה בת הדס יוסי בן הלן צורי בן רחל דייה בת חוה

לישיק
בנימין בן חסיה אלדד בן חוה ססיר בת עליזה לילך בת עליזה

להובלת
אסף בן חיה רושי בן דינה אלעד בן ענה אלדד בן ירדנה

לעילוי נשמות
סיליה בן גלן לון סיליה בת חנה חן בן חיה שמעון בן ירלנה יואב בן חנה

סיפור לשבת

הרב צבי נקר

צדקה לאיש ה(לא) נכון

לו: "אתה הצבת כאן תעלומה, אבל לי נפתרה תעלומה שמעסיקה את אבי ואת כל משפחתנו כבר חודש ימים".

"אתה מכיר את אבי, כל חייו מתרוצץ בעולם ואוסף תרומות מנדיבים למען מוסדותיו. במשך חצי שנה עבד על תרומה מאותו עשיר, הוא שלח לו אלבומים ומצגות שבהם השקיע הון תועפות, השתמש בשירותי מתווכים שידיברו אל ליבו, ואכן לאחר חודשים רבים נאות העשיר להעניק לו תרומה. הוא לא אמר כמה, רק אמר שזה יהיה סכום מכובד וקבע זמן שיבוא לביתו, בשעה 16.00 אחרי הצהריים.

אבי יצא מהמלון שבו התגורר בשעה 15.15, אך המעלית נתקעה. הוא צלצל בפעמון החירום, לקח עשר דקות עד שבכלל שמו לב לזה. הם הזעיקו טכנאי שלקח לו שעה להגיע, ועוד כחצי שעה לחלץ את המעלית. רק ב 16.30 אבי הצליח ליצא משם, לקח מונית שתוביל אותו לבית העשיר, וכשהגיע נאמר לו שהאיש כבר יצא למשרדו. הוא הוביל את המונית למשרדו, לשם עלה. האיש היה באמצע פגישה חשובה, הוא המתין לו שעה, חושב כיצד יתגבל על איחורו.

בסיומה של הפגישה יצא אליו העשיר ושאל: 'מי כבודו?' 'אני שלום מאיר יונגרמן' אמר אבי והוסיף 'אני מנהל המוסדות ביזכרון יעקב'.

העשיר נראה טרוד וכעוס. 'זה לא יכול להיות. הגיע לביתי איש חרדי ואמר שהוא 'יונגרמן' מארץ ישראל'.

'יונגרמן' בשפת האידיש פירושו 'אברך צעיר'. אתה, מבלי משים, הגעת למקום הנכון בזמן הנכון ואמרת גם את השם הנכון, וזכית במאה אלף דולר שמגיעים למוסדות התורה ביזכרון יעקב'.

לא יאומן כי יסופר מובן שבמוציא שבת הגיע הסיפור לגאון רבי שלום מאיר יונגרמן, והשניים כמו יהודים טובים המקפידים בהלכה הלכו יחדיו לרבה של רמת אלחנן, הגאון הגדול רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, וזה לאחר עיון פסק על פי 'תרומת הדשן' ו'דרך אמונה' פרק ח' ממתנות עניים, שאם עני בושש מלהגיע, ובמקומו בא עני אחר וקיבל את הנדבה, אין לעני הראשון זכות בה.

רבי שלום מאיר יונגרמן קיבל עליו את הדין בלי טענה ומעלה. בהוראת הגאון הגדול רבי יצחק זילברשטיין, כדי למנוע חילול השם, הוא סיפר לעשיר מה שאירע, זאת מפני שהלה סבר שבוצעה בו הונאה, ודבר זה יכול היה לגרום לו להימנע מלתרום.

כאשר שמע העשיר את הסיפור התרגש עד עמקי לבבו, וביקש להודיע לאברך כי הוא מאשר בדיעבד את המתנה שנתן בטעות, וכי הוא שמח שבזאת עולם זיכה אותו להציל חייל ילד יהודי.

שבועיים לאחר מכן, התקבלה במשרדו של הגאון רבי שלום מאיר יונגרמן המחאה על סך 120 אלף דולר מסתבר שהעשיר חש צורך לפצות את הרב יונגרמן על עגמת הנפש שאירעה לו, ולא לקפח את מוסדות זיכרון יעקב.

הסיפור הזה הוא רק נדבך קטן וזעיר מסיפור חייו ופועלו של הגאון רבי שלום מאיר יונגרמן, שזכה להעמדת אלפי תלמידים ולהחזיק אותם בדרך מעוררת השתאות. והסיפור המופלא הזה הצליח באמצעות שמו, שנאמר בטעות גמורה, להציל נפש בישראל. תהיה נשמתו צרורה בצרור החיים.

אברך מבני ברק", ועוד לפני שהוא מספיק לזוז, לפתע יוצא איש הדוה, כסוף שיער, ניכר שמדובר בבעל הבית. הוא נראה ממהה "מי אתה?" שואל אותו באנגלית.

"אני אברך מארץ ישראל", ענה, "רציתי... שום בעיה, קח" אומר העשיר, מוסר לידיו מעטפה חומה ענקית ועבה, וממהר אל הלימוזינה שלו. "רגע, אני רוצה להסביר לך", מבקש האברך.

אבל העשיר אמר משהו באנגלית שהאברך איכשהו הצליח להבין "איי נואו, איי נואו, אתה אברך מבני ברק, אין לי זמן, הכל בסדר".

נבלע במכוניתו ונסע משם... הוא פותח את המעטפה, ורואה מאות שטרות מגוונים של מאה דולה. אבל הוא לא צריך אפילו לספור, משום שהיה פתק שצורף למעטפה ובו היה רשום המספר הלא יאמן: מאה אלף דולה.

הוא מתחיל לבכות ופוחח בשבח ובהודיה לקב"ה, עד שפתאום נזכר שיש לו בדיוק עשרים דקות לחזור לבית החולים, שכן אז מסתיים האולטימטום של הרופא.

הוא מתחיל לרוץ במהירות בכביש המוביל את מחוץ לאחחה, ובחוץ הוא מנסה לעצור מונית.

דקות יקרות חולפות, ורק חמש דקות לפני הזמן המיועד מגיעה המונית. הוא נוסע במשך עשר הדקות הארוכות ביותר בחייו, יודע שהוא מאחר אבל מקווה שחמדנותו של הרופא גדולה מקשיחותו.

הוא נכנס בדהרה לבית החולים, עולה במעלית ומגיע מתנשף אל הפקידה, שכבר עמדה לעזוב. "רגע, תתקשרי בבקשה לפרופסור".

הפקידה הביטה עליו כמו על מי שנפל מהירח, ובדיוק אז הגיעה אשתו. לפני שהספיקה לשאול מה קורה היא קיבלה תשובה ברורה כאשר הפך בעלה את המעטפה ועשר חבילות של עשרת אלפים דולר צנחו על הדלפק.

"איי דונט בליב איט", אמרה הפקידה ורצה לטלפון. מסתבר שהאברך צדק, הרופא הקשוח התרכך לנוכח מאה אלף דולר שחיכו לו, והוא הודיע לפקידה שהוא מגיע. ואכן, תוך חצי שעה הוא הופיע.

אם נאמר "הטוב שברופאים לגיהינום", הרי שזה חובר במיוחד בשביל הפרופסור הזה. הוא היה רשע, קשוח, קר, חסר רגשות, ובהחלט מועמד ראוי לגיהינום. אבל מה לעשות - הוא היה הטוב שברופאים. הוא ביצע את הניתוח העדין והמורכב בצורה מושלמת, וזאת בידיעה שכל סטייה של מילימטר היתה מובילה למוות מייד של התינוק. מדובר בניתוח וירטואוזי שנעשה רק בארה"ב ואצל הפרופסור המסוים הזה.

הילד יצא מכלל סכנה, זכה לשנים רבות וארוכות אי"ה.... נגמר טוב, הסיפור, הא?

אז זהו, שהסיפור לא רק שלא נגמם, הוא אפילו לא התחיל.

ההורים הגיעו לארץ לאחר כחודש שנדרש להחלמת התינוק, ומיד בשבת הקרובה ערכו קידוש גדול במהלכו סיפר האברך את סיפור הצלתו של בנו התינוק. הוא ביקש את סבלנותם של הסועדים וסיפר את הנס המופלא והמזר שאירע לו עם מאה אלף הדולר שהגיעו מהשמים, פשוטו כמשמעו.

כולם היו המומים מהסיפור, כי פרט למספר אברכים ובתוכם אני איש לא ידע ממנו. רק אברך אחד היה נרגש יותר מכולם. לא סתם נרגש, הוא היה נסער ולא ידע את נפשו.

לא. אין מדובר באבי הבן, אלא באברך מתמיד, בנו של תלמיד חכם ידוע שהקים וניהל רשת מוסדות ביזכרון יעקב, עם מאות תלמידים. הוא המתין שכולם ילכו, ואז פנה אל האברך ואמר

בשכונתי מתגורר אברך חשוב, שכל כולו לימוד ותפילה. הוא חי בעוני ובדחקות, וכל ראשו עסוק בלימוד ובחינוך הילדים.

יום אחד נולד להם ילד, ומיד עם לידתו התגלה מוס חמור ונדיר מאוד בליבו.

בשלב מסוים המליץ אחד מעסקני הרפואה המוכרים להטיסו לחו"ל לצורך הניתוח העדין והמסובך. אספנו סכום גדול, והוא טס עם רעייתו והילד לחו"ל.

בבוקרו של יום הניתוח הם מגיעים לבית החולים וממתנים בלב הולם להיכנס לכל ההכנות שיובילו לניתוח. הם שמים לב שמעקבים אותם. הפקידה נראתה נסערת, הרימה טלפונים, קמה והלכה, חזרה והתיישבה. ההורים כמובן לא הבינו מילה.

למזלם היה שם יהודי חרדי יליד ארצות הברית. האברך ביקש ממנו להבין על מה המהומה. היהודי הקשיב מעט ואמר לו: "נראה שהרופא לא מרצה מהסכום שהפקדתם או מהסכום שחתמו בעבורך בערבות. הוא טוען שחסרים מאה אלף דולר".

האברך אמר שלא ייתכן, שסוכם על סכום גבוה מאוד שאת חלקו כבר מסרו וחלקו האחר ניתן בערבות של אנשי הון, אולם לא היה עם מי לדבר, שכן הרופא לא היה במקום, והפקידה כלל לא פנתה אליהם להציג את הבעיה.

בסופו של דבר ביקש האברך מהיהודי לגשת לפקידה ולבקש ממנה ליידיע אותם מה קורה. זו היתה נבוכה וחזרה על מה שכבר היה ידוע לשניהם, שהפרופסור מבקש מאה אלף דולר נוספים. היא אישרה שאכן דובר על סכום מסוים, אך לדבריה הפרופסור טוען שבבדיקות האחרונות התגלה מוס נוסף שעליו לא דווח מלכתחילה, ועליו הוא דורש את מאה אלף הדולרים, אחרת לא יבצע את הניתוח.

"אני מבקש לדבר עם הפרופסור", אמר האברך.

"זה בדיוק מה שעשיתי בחצי השעה האחרונה", אמרה הפקידה, "ניסיתי לשכנע אותו לבוא ולשוחח איתך, אך הוא ממעקש שאם לא יופקדו בתוך שעה מאה אלף דולר או לחילופין תוגדל הערבות במאה אלף דולר, הוא אינו יוצא מהבית, והניתוח של הילד יבוטל".

"אולי ניתן לדחות את הניתוח בכמה ימים, ובזמן הזה נדבר עם העסקנים שינסו להשיג את הסכום?" הציע האברך.

"זה בלתי אפשרי", אמרה הפקידה, "הלילה הוא יוצא להפלגה באיים הקריביים לחודש שלם, ולאחר מכן ממתין לו כאן תור דחוס מאוד, זה עוד שעה - או בכלל לא". "יש כאן אולי יהודים עשירים שיוכלו לסייע?" שאל האברך בייאוש את היהודי.

האיש משך בכתפיו "יש כמה רחובות מכאן יהודי עשיר מאוד, אמנם לא חרדי, אבל שמעתי שהוא תורם פה ושם. לך אליו, אולי ממנו יביא לך הקב"ה ישועה".

האברך לא חושב פעמיים. הוא מבקש מהיהודי שסיביר לו איך להגיע לביתו של העשיר, ויוצא לדרך. אשתו נותרה עם התינוק ועם ספר התהילים, שהיה הדבר היחיד שיעזור כרגע להצלתו.

הוא הגיע לאחחה ענקית וניצב בשערי הבית. בכניסה ניצב שוער קשוח ששאל אותו: "מי אתה?", והוא עונה, "איש צעיר מבני ברק". השוער מתקשר, חוזר על דבריו של האברך ולאחר שהוא שומע תשובה מהצד השני מאשר לו להיכנס.

השוער נפתח, וכדי להגיע לסירה הענקית היה כביש גישה, מעין רחוב ראשי עם שני נתיבים בכל כיוון, אך הוא כמובן בא ברגליים.

השוער שואל משהו באנגלית, והאברך עונה שוב "אני

האם מותר להזיז מוקצה מעל שולחן שרוצה לאכול עליו בשבת?

שאלה: אדם שחזר מתפילת ערבית וראה ששכח מצלמה על שולחן השבת כיצד יעשה?

כתב מרן רבינו יוסף קארו בשלחן ערוך (ס' שח ס"א), כל הכלים נטלים בשבת חוץ ממוקצה מחמת חסרון כיס, כגון סכין של שחיטה וכו', כיון שמקפידים שלא לעשות בהם שימוש אחר, אסור לטלטלו בשבת, ואפילו לצורך מקומו (כגון שרוצה להשיים צלחת וכדומה, במקום שהמוקצה נמצא) או לצורך גופו (פירוש, שרוצה להשתמש בסכין של שחיטה לחתוך לחם). ובהמשך (ס"ג) כתב, כלי שמלאכתו לאסור, מותר לטלטלו, בין לצורך גופו וכו', בין לצורך מקומו, דהיינו שצריך להשתמש במקום שהכלי מונח שם כפי שביארנו.

נמצא, שהדבר תלוי עד כמה אותו אדם מקפיד על המצלמה, שאם חושש עליה שמה תקלקל או תשבר ומכח הסיבות האלה מיוחד לה מקום, וכן לא משתמש בה תשימישים אחרים, אזי המצלמה היא מוקצה מחמת חסרון כיס ואסור לסלקה בידיים. ואם אינו מקפיד כל כך ולאחר השימוש אינו ממנהר להחזירה למקום המיועד לה, ומניח לילדיו שאינם יודעים להשתמש כראוי במצלמה להשתמש בה חשיב ככלי שמלאכתו לאסור ומותר לקחת אותה אפילו בידיים ולהניחה במקום שלה. ובוזה הולכים לפי האדם עצמו.

ובילקוט יוסף (ס' שח ס"ב) כתב, אלו מקצת דברים שיש בהם דין מוקצה מחמת חסרון כיס: וכו', דרכו, מצלמה, ניירות ערך וכו'. ע"ש. והיינו משום שדרך כלל בני אדם מקפידים עליהם חסרון כיס כפי שיבואר בהמשך.

אופני היתר להעביר את המצלמה מהשולחן:

אמנם אף גם זאת שאסור לפנות את המצלמה מעל השולחן בצורה רגילה, חכמינו נתנו לנו אופנים מיוחדים שאפשר לטלטלה, וכמו שכתב מרן בשלחן ערוך (ס' שיא ס"ח), טלטול מן הצד לצורך דבר המותר, וגם בנידון שלנו מותר לטלטל מן הצד וכפי שנבאר בס"ד:

כתב מרן הרב עובדיה יוסף (חזון עובדיה ח"ג עמ' קסט), השלחן והמפה שיש עליהם קליפות של אגוזים ושקדים, שאינם ראויים מלאכל בהמה, מותר להעבירם מעל השלחן או המפה, על ידי גרירתן בסכין.

וכתב מרן בשלחן ערוך (ס' שט סעיף ד), שכח אבן על פי חבית או מעות על הכר, מטה חבית על צידה והאבן נופלת, ומנער הכר והמעות נופלים. (כשצריך ליקח מהיין שבתוכה, ובכר כשצריך לשכב עליו). ואם היתה החבית בין החביות בענין שאינו יכול להטות אותה במקומה (שירא שלא תפול האבן על החביות וישברם), יכול להגביה כמו שהיא עם האבן למקום אחר להטותה שם כדי שיפול מעליה. וכו'.

וביארנו האחרונים (ס' שט ס"ד) שגם אם ירא על המוקצה עצמו שישבר (כגון פמוטות עם נר שעוה שהדליק בהם באותה שבת בלא תנאי שיוכל לטלטלם לאחר שיכבה הנר, שנמצאות על מגש), מותר לטלטל מן הצד ממש, לצורך דבר המותר, ורשאי להגביה את המוקצה על ידי דבר אחר.

ומכל הנ"ל מבואר שרשאי להעביר את המצלמה מעל השולחן ע"י כלי אחר כגון מגב או כף וכדומה לתוך קופסה (ועדיף ליתן פת בתחילה בתוך הקופסה משום שיש מחמירים שבסיס לדבר האסור מוקצה אפילו שנעשה לאחר בין השמשות ולזמן קצר), ושינער את המצלמה מהקופסה בנחת לספריה, וכיון עושה כן לא רק בשביל שלא תהרס המצלמה אלא גם בשביל שיוכל לסעוד על השלחן או לסיידור הבית, מותר לטלטל.

(ואם המצלמה תשאר בקופסה, תאסר הקופסה בטלטול, כיון שהיא בסיס למצלמה ומשמשת אותה, היא נעשית טפלה לה, ונאסרת בטלטול, ואסור לבטל כלי שלא יוכלו להשתמש בו בטלטול, משום שהוא כאילו עושה מלאכה שסותר כלי, או כקובע לו מקום ומחברו, וגם לא כבוד השבת לאסור בטלטול כלי המותר. ואסור לבטל כלי מהיכנו, אלא אם כן לזמן מועט ובהפסד מרובה, כהמקרה שלנו, כמבואר בראשונים בשבת קנד:)

למעשה: כיון שרוצה להעביר את המצלמה מעל השולחן גם משום שיוכל לסעוד בצורה נוחה על השלחן, רשאי להעביר את המצלמה מעל השולחן על ידי מגב או כף וכדומה, ומשום שיש הפסד מרובה אם תפול המצלמה לרצפה, מותר לו להעבירה לתוך קופסה ושינער את המצלמה בנחת מהקופסה לספריה.

חינוך ילדים הרב אהרן פרידמן

לא לנצל את שעת העונש!

בשעה ש"הכיתי את בניכם" – "מוסר לא לקחו"...

בשעת נתינת העונש, חשוב שהילד ידע את הסיבה שבעטיה אנו מענישים אותו. אך אין זה הזמן להטעימו את חומרת המעשה שעשה, על אחת כמה וכמה שאין זו השעה המתאימה להדריכו מה יעשה ולא יחטא. העונש – כשהוא ראוי ומגיע – הוא דבר הנכון לעשות, אך אין סיבה לשלבו עם מנת מוסר.

גם כשהעונש צודק, הוא אינו הופך לדבר נעים ואף ילד אינו מחבב עונשים. גם פצע אוהב שהם נאמנים לעשות שליחותם, אינם הופכים למצרך מבוקש. וכשהאוהב מוכרח לפצוע, נותרים הפצעים בגדר דבר כואב, ואפילו מעצבן ומרגיז.

ילד המקבל מכות, אוצר באותה שעה רגשות תסכול, המאגדים בתוכם תחושת השפלה, כעס וחרון. זאת, מלבד עצם הכאב וניצני החרטה על מעשהו. אין זו השעה להכביר עליו במילים: לא רק שאין סיכוי שיתיישבו על לבו והגיגונו, אלא שהם יעצימו את הכאב ויחדדו את התסכול.

אלה המנצלים את אותה שעת עונש, להשמעתו של שיעור מוסר, או להטפה ארוכה ומייגעת של כל תורת ה"סור מרע" שהם שומרים לילדם, עלולים להשיג מטרה הפוכה.

המוסר, אמנם שייך למצוות החינוך והוא מרכיב חיוני בתפקידיו של האב כלפי בנו, אבל לכל זמן ועת לכל חפץ, ושעת העונש היא אינה העת המתאימה. בשעה שמוחו ולבו של הילד טרודים בכאבו, הם אינם פתוחים לקבל דברי טעם, וגם האוזניים אינן כרויות לשמוע הטפות מוסר.

רק לאחר שנשחרר את פקעת התחושות השליליות – באמצעות הקרנת חיבה ואהבה כמקודם – ניתן יהיה לבוא עמו בדברים, כדי ללמדו כיצד להישמר לעתיד מהתנהגות שלילית.

רעיון זה מצינו בדברי המהר"ל מפראג בפירושו על מסכת אבות (ד' יח), "רבי שמעון בן אלעזר אומר: אל תרצה את חברך בשעת כעסו, ואל תנחמונו בשעה שמתו מוטל לפניו, ואל תשאל לו בשעת נדרו, ואל תשתדל לראותו בשעת קלקלתו".

המהר"ל מבאר את הקשר של ארבעת הדברים הללו: טבע האדם, שבשעה שהולך ומתגבר אחד הרגשות בתוכו, הוא הולך ונכבש תחתיו, עד שאין מקום לדברים שישתרו את תחושותיו הרגשיות הקשות.

אם בשעה כזו ינסה מיישור לטפף רגש מזן אחר, בתקווה לאזן את הרגשות ולהרגיע את האדם, הוא יגלה כי הוא פעל פעולה הפוכה, בהגבירו את הרגש השלילי והעצים אותו לממדים חדשים – כמי שבא לכבות אש במים ויגלה לתדהמתו כי אותם מים לא היו אלא נפט...!

בשעה שחבר כועס, אסור לרצותו ולהציג לו גישה הפוכה. בשעה שאדם רואה את מתו מוטל על הארץ, הוא מעדיף את הבכי על הניחומים ולא יקבל שום טיעון מנחם. כשאדם נודר, הוא שבוי בלהט הקבלה וכל נסיון של התרת הנדר ימריץ אותו להוסיף ולנודר, וכשאדם נתפס בשעת קלקלה, הוא מתמלא בבושה כה גדולה עד שאינו מסוגל לכך שיראוהו זרים, אף אם ינסו להרגיעו.

רגע חושבים

הרב אליהו רוסתמי

יש בוס לעולם

אם ישבו כל המדענים והפרופסורים בעולם וינסו לייצר עלה של נענע, הם לא יצליחו, וכל שכן עין לב, וכל שכן מח! ואפילו ניתן להם זבוב מת, שיכניסו בו רוח חיים, כל גאוני יוסטון ובוסטון ביחד יקחו את הזבוב שנכנס בקיר בטעות וקיבל זעזוע בראש, ונגיד להם תעשו טובה קחו את הזבובן הזה ותכניסו בו רוח חיים!

ובתוך הזבובון הזה יש מח ומערכת עיכול, ישנם תולעים קטנים שבקושי רואים אותם כמו עש בספרים, אם תגדיל אותה פי חמש מאות תראה שיש לה שש רגלים ושערות, ואם תגדיל אותה פי אלף תראה שיש לה גבות עם ריסים, איפה נכנס כל זה.

אומר הקדוש ברוך הוא, אני מבקש קצת ענוה, הרי אתם מבינים שאני בראתי את העולם, ואני נותן לכם למלוך על עולמי בששת ימי המעשה, ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך וביום השביעי שבת. ביום השביעי אני המלך, ואם אתה תעבוד בשבת ותחלל אותה פירושו שאתה מסלק אותי מהמלכות שלי. ומי שמסלק מלך ממלכותו חייב מיתה! שבת זה לא תפילין ולא ברכת המזון ולא סוכה! אני מודיע לך ששבת זה עמוד חשמל עם מתח גבוה, כי בשבת אני מראה מלכותי בעולם, אתה הולך עם הילדים לבית הכנסת וכל המכונניות בחניה, כל החנויות סגורות, והבן שואל, אבא למה הכל סגור, ואתה אומר לו בני היקר, היום זה המלכות של ה'! וכמו שאומרים בתפילת שבת "ישמחו במלכותך שומרי שבת וקוראי עונג עם מקדשי שביעי", כל מי ששומר שבת הוא בעצם מחדיר לעצמו כל שבוע, יש בעל הבית לעולם!

הרב אליהו רוסתמי מרצה באתרנו
להרצאות נוספות בקרו באתר 'שיבת אור דוד'

השמיטה נקראת שבת מלשון שביטה ואומר רש"י "שבת לה" לשם ה' כשם שנאמר בשבת בראשית. מה הטעם שאלקים ציוה לשמור שבת, והזהיר לא לחלל אותה שנים עשר פעמים, ואמר לנו "מחלליה מות יומת" למה האיומים הללו? בשאר מצוות כמו ברכת המזון כתוב "ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך" וכו', מי שמברך מקיים מצות עשה, אבל לא כתוב שאם לא מברך יומת, וכן גבי מזוזה ותפילין וסוכה וציצית ועוד, אין איומים, אלא "דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום".

אבל בענין שבת אומר אלקים אני מזהיר אותך, עם שבת לא משחקים, שבת זה עמוד חשמל עם מתח גבוה, זה יגמר לא טוב מחלליה מות יומת! למה? מה איכפת לאלקים אם כיסחתי את הדשא בשבת או צבעתי את הבית, או השקיתי את הגינה בשבת למה חייב מיתה, מה קרה? זה יום החופש שלי ואני מטפל בגינה, או נוסע לים או מבקר את ההורים. אלא כל הענין של השבת שאדם מרים כוס יין ואומר "ויכולו השמים והארץ וכל צבאם, וכו' כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת וינפש".

אדם מעיד בקידוש שיש בעל הבית לעולם! והעולם אינו קדמון. ולא כמו שאומרים אנשי הביבלוציה (אבולוציה), שלפני ארבע מליארד שנה התנגשו גבשושי הקרח באוקיינוס האטלנטי וכל מיני מילים של בית מרקחת, וכל אחד אומר משהו אחר, אחד אומר שהעולם בן חמישים מליארד שנה והשני מאה מליארד, ויש אומרים כמה מליונים שנים. והכל בלבולי מח!

יש בתורה מידע מדויק על גיל העולם והבריאה, העולם אינו קדמון. שאתה מקדש על הכוס אתה מכריז בפני האשה והילדים שהעולם אינו קדמון, יש בעל הבית לעולם. הכל מתוכנן והכל מושגח לפרטי פרטים.

הוצעה לטעום טעם של שבת אמיתית?

ישיבת אור דוד מזמינה אתכם להצטרף לשבת מלאה רוחניות עם הרה"ג דניאל זר שליט"א ובחורי הישיבה

קריאת תהילים

חדרים מפוארים

אוכל ניז המלך

תפילות מרוממות

להזמין מקום לשבת הקרובה ניתן למלא את הטופס באתר הישיבה או להתקשר למשרדי הישיבה

03-5701212